

2778

۱۵۵۹

۱۸۴

کتابخانه

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور:	راهکارهای مقابله با جنگ تمام عیار اقتصادی / نویسندگان محمد مهدی سپهر... و دیگران؛ تهیه کننده پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع).
مشخصات نشر:	قم: پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع)، انتشارات زمزم هدایت، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری:	۱۹۶ ص؛ ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۲۴۶-۵۹۶-۵۰۰۰ ریال؛ ۱۶۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
یادداشت:	نویسندگان محمد مهدی سپهر، علی قاسمی، عبدالله نوری گلجانی، محمدرضا اصغری، علی باقی نصرآبادی، محمدصادق خرسند.
موضوع:	تحریم اقتصادی -- ایران
موضوع:	Economic sanctions -- Iran
موضوع:	بحران مالی -- ایران
موضوع:	Financial crises -- Iran
موضوع:	ایران -- سیاست اقتصادی -- قرن ۱۴ -- آینده نگری
موضوع:	Iran -- Economic policy -- 20th century -- Forecasting
شناسه افزوده:	سپهر، محمد مهدی، ۱۳۴۲ -
شناسه افزوده:	پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع)
شناسه افزوده:	پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع). انتشارات زمزم هدایت
شناسه افزوده:	Imam Sadiq Research Institute of Islamic Sciences, Zamzam Hedayat
رده بندی کنگره:	۱۳۹۷ ر HF۴/۱۵۸۶/۲۵
رده بندی دیویی:	۳۳۰/۹۵۶۷۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی:	۵۵۴۴۰۰۵

راہکار ہا می مقابلہ مابین تمام عیار اقتصادی

نویسندگان: محمد ہدی سپہر، علی قاسمی،
عبدالله نوری گلجائی، محمد رضا اصغری، علی باقی نصر آبادی،
محمد صادق خرسند

ترتیب
انتشارات

راکارهای مقابله با جنگ تمام عیار اقتصادی

نویسندگان: محمد مهدی سرور، علی قاسمی، عبدالله نوری گلجانی،
محمد رضا اصغری، علی باقی نصرآبادی، محمد صادق خرسند

تهیه کنند: پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع)

ناظر علمی: عزت‌الله معتمد

ناظر نهایی: عزت‌الله معتمد

سرور استار: حسین قاسم حمزه

ویراستار: بتول احدی

صفحه‌آرا: مسلم خسروی

ناشر: زمزم هدایت

چاپ: آبنوس ○ نوبت چاپ: اول ○ تاریخ چاپ: زمستان ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ ○ قیمت: ۱۶۰۰۰ تومان

شابک: ۵-۵۹۶-۲۴۶-۹۶۴-۹۷۸

آدرس ناشر: قم، خیابان دورشهر، نبش کوچه ۳، پلاک ۸۱

تلفن: ۰۲۵-۳۷۸۳۰۷۳۵، همراه: ۰۲۵-۲۸۸۷۳۲۵۳-۰۹۱۲

فهرست مطالب

۱۰	 مقدمه
۱۲	 تقریظ

فصل اول: راهکارهای اقتصادی

۲۱	 بخش اول: راهکارهای تجاری
۲۱	 ۱-۱. جلوگیری از وارداتی روی
۲۳	 ۲-۱. هوشمندسازی خروج کالا و ارز
۲۴	 ۳-۱. سامان‌دهی مدیریت منابع ارز
۲۸	 ۴-۱. ساماندهی انرژی
	 ۵-۱. تلاش برای انعقاد پیمان‌های پولی دوجانبه و چندجانبه (استفاده از سیستم
۳۰	 کفایتی در مبادلات اقتصادی)
۳۳	 ۱-۵-۱. بلاک چین

۳۸	 بخش دوم: راهکارهای مدیریتی
۳۸	 ۱-۲. تغییر و ترمیم بخش اقتصادی کابینه
۳۹	 ۲-۲. حمایت از تولید کالای ایرانی

- ۳-۲. ورود جدی قوه قضائیه در برخورد با مفاسد، قاچاق کالا و ارز، رانت خوری و دانه درشت ها ۴۲
- ۴-۲. بالا بردن توان پالایشی و تقویت صنایع پایین دستی نفت ۴۴
- ۵-۲. تولید قدرت پول سازی در کشور ۴۶
- ۶-۲. سهولت در فضای کسب و کار ۴۶
- ۷-۲. ارتقای بهره وری ۴۹
- ۸-۲. صرفه جویی در مصرف انرژی در بخش های مختلف ۵۰
- ۹-۲. اصلاح نظام مالی و بانکی ۵۴
- بخش سوم: مضائقه های اقتصادی با اولویت بالا ۵۹
- ۱-۳. درمان و مهارت ۵۹
- ۲-۳. تغذیه و بهداشت ۶۰
- ۳-۳. بهره برداری از محصولات استراتژیک کشاورزی ۶۲
- ۴-۳. استفاده از توان علمی و فنی ۶۵

فصل دوم: راهکارهای سیاسی

- بخش اول: راهکارهای سیاسی در حوزه داخلی ۷۰
- ۱-۱. گفت و گو سازی با تبیین شرایط جنگ اقتصادی ۷۰
- ۱-۱-۱. ارتباط مستقیم با اقشار مختلف ۷۰
- ۱-۱-۲. دامن زدن به طرح ها و برنامه های روانی و رسانه ای دشمن (یشگری از شایعات) ۷۲
- ۲-۱. انسجام و وحدت بین بخش نخبگان و مسئولان سیاسی ۷۲
- ۱-۲-۱. جلسات مستمر بین نخبگان و دولتمردان ۷۵
- ۲-۲-۱. اجرایی سازی برنامه های نخبگان ۷۵

۳-۱. روشنگری و جداسازی تأثیر تحریم‌ها از ناکارآمدی مسئولان	۷۶
بخش دوم: راهکارهای سیاسی در حوزه خارجی	۸۱
۱-۲. تقویت دیپلماسی و ایجاد ظرفیت‌های جدید در عرصه بین‌المللی	۸۱
۲-۲. استفاده از ظرفیت‌های همسایگان	۸۴
۱-۲-۲. ترکیه	۸۵
۲-۲-۲. عراق	۹۰
۳-۲-۲. قطر	۹۲
۴-۲-۲. عمان	۹۴
۵-۲-۲. افغانستان	۹۵
۶-۲-۱. پاکستان	۹۷
۳-۲. استفاده از ظرفیت‌های شرق (نگاه به شرق)	۱۰۱
۱-۳-۲. جایگاه رنوبلیتیک و ژئواستراتژیک ایران	۱۰۴
۲-۳-۲. استفاده از بازار بزرگ اقتصادی	۱۰۶
۳-۳-۲. بهره‌مندی از سازمان‌ها و تشکل‌های منطقه‌ای	۱۰۹
۴-۳-۲. بهره‌مندی از حوزه تکنولوژی	۱۱۰
۴-۲. استفاده از ظرفیت‌های امریکای جنوبی	۱۱۰
۵-۲. تشکیل باشگاه تحریمی‌ها	۱۱۲
بخش سوم: شیوه‌های بهره‌برداری از ابزارها و اهرم‌ها	۱۱۵
۱-۳. تقویت ساختار درونی قدرت	۱۱۵
۲-۳. تلاش برای ارتقای ضریب امنیت غذایی	۱۲۰
۳-۳. کاهش سطح تعهدات بین‌المللی	۱۲۴
۱-۳-۳. عدم اجرای پروتکل الحاقی	۱۲۵
۲-۳-۳. خروج از این.پی.تی.	۱۲۶

- ۳-۳. اخراج بازرسان آژانس انرژی هسته‌ای ۱۲۸
- ۳-۴. تهدید به کاهش تعهدات برجام ۱۳۰
- ۳-۵. گسترش تحقیقات هسته‌ای در دل برجام ۱۳۲
- ۳-۶. استفاده از ظرفیت‌های جغرافیایی ۱۳۶
- ۳-۷. استفاده از ظرفیت آبراه‌های بین‌المللی ۱۳۸
- ۳-۸. استفاده از ظرفیت کریدور هوایی ۱۴۴

فصل سوم: راهکارهای فرهنگی

۱. آگاهی‌دسی و افزایش بصیرت عمومی ۱۴۸
۲. مقابله با جنگ رسانه‌ای در جنگ تمام‌عیار اقتصادی ۱۴۹
- ۲-۱. بصیرت‌آحاد جامعه مخصوصاً نخبگان ۱۵۲
- ۲-۲. اتحاد مردم و جریان‌های سیاسی کشور ۱۵۳
- ۲-۳. تقویت سرمایه اجتماعی ۱۵۳
۳. کاهش بار روانی تشدید تحریم ۱۵۴
- ۳-۱. متولیان امر ۱۵۴
- ۳-۲. مردم ۱۵۷
۴. فرهنگ‌سازی جهت مقابله با حرص، طمع و ولع ۱۵۸
۵. فرهنگ‌سازی مصرف کالای ایرانی ۱۶۲
۶. اصلاح الگوی مصرف ۱۶۳
۷. فرهنگ‌سازی روحیه استقامت و جهاد در جنگ اقتصادی ۱۶۶
۸. مبارزه نظام با فرهنگ اشرافیگری و تجمل‌گرایی ۱۶۸
- ۸-۱. سلب اعتماد مردم ۱۶۸
- ۸-۲. تجمل‌گرایی ۱۶۹
۹. تقویت فرهنگ وجدان کاری و انضباط مالی ۱۷۱

- ۱-۹. عشق و علاقه..... ۱۷۳
- ۲-۹. تلاش و جدیت..... ۱۷۳
- ۳-۹. استحکام عمل..... ۱۷۴
- کتابنامه..... ۱۷۵

www.ketab.ir

مقدمه

پس از توافق برجام، جنگ تمام عیار اقتصادی به بخش مهمی از فعالیت‌های امریکا بر ضد ایران اختصاص یافت، اما متأسفانه با بزرگ‌نمایی و تبلیغات هیجانی برخی رسانه‌ها و ابهام‌آلودی خوش‌بینی کاذب درباره برجام، سبب نادیده گرفتن آن نشانه‌ها در جامعه شد؛ به گونه‌ای که حتی با تمدید قانون آيسا در آذر ۱۳۹۵ به مدت ده سال دیگر که نقض آشکار برجام محسوب می‌شد بازهم با چشم‌پوشی از این نقض صریح برجام و عذر از آن وارد فاز جدیدی از جنگ تمام عیار اقتصادی شدیم. در حالی که این نشانه و دیگر نشانه‌های اقتصادی حکایت از «جنگ تمام عیار» و «ترکیبی» در جنگ اقتصادی پسابرجامی به‌شمار می‌آمد. هدف عمده تحریم‌ها در جنگ تمام عیار اقتصادی تخریب، تضعیف روحیه، تغییر نگرش، تغییر محاسبات و تصمیم‌گیری‌ها و ابران و مسئولان ایرانی است که با شیوه‌ها، روش‌ها، ابزارها و سیستم‌های متغیر مالی و غیرمالی در حال انجام است. در واقع، طراحی‌ها و استراتژی‌های «طام استکبار» به رهبری امریکا، هرچند با به‌کارگیری همه ابزارهای فشار اعم از تحریم، تهدید و مذاکره کلید خورده، دشمن از فهم این حقیقت ناتوان است که سنت الهی بر پیروزی جبهه حق بر باطل بنا نهاده شده است و ملت مسلمان

ایران اعتقاد راسخ دارد که با تدبیر، بصیرت و استقامت، وعده نصرت الهی محقق خواهد شد و مکر دشمنان ناکام خواهد ماند: «وَمَكَرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ» (آل عمران: ۵۴).

کتاب حاضر تحت عنوان «راهکارهای مقابله با جنگ تمام‌عیار اقتصادی» نتیجه ساعت‌ها میز نخبگی بین‌رشته‌ای، مصاحبه و مشاوره‌های متعدد باخبگان است که به‌منظور آشنایی با راهکارهای مقابله با «جنگ تمام‌عیار اقتصادی» و نیز ارائه آن‌ها، در سه فصل تنظیم و تدوین شده است: راهکارهای اقتصادی توسط آقایان علی قاسمی و محمدرضا اصغری؛ راهکارهای سیاسی توسط آقایان محمدمهدی سپهر، عبدالله نوری گلجانی و محمدصادق خربند؛ راهکارهای فرهنگی و اجتماعی توسط آقای علی باقی نصرآبادی تدوین گردیده است. در پایان لازم است از استاد صاحب‌نظر و برجسته استاد حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مصباحی مقدم عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام و همچنین نقایات علمی حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر محزرت‌الله معتمد که با مشاوره‌ها و نیز توصیه‌های خود به غنای علمی این کتاب کمک کرده‌اند، کمال تشکر و سپاس را داشته باشیم.

پژوهشکده علوم سیاسی

پاییز ۱۳۹۷

تقریظ

تقریظ حجت الاسلام و المسلمین دکتر غلامرضا مصباحی مقدم عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام و استاد دانشگاه امام صادق *

بسم الله الرحمن الرحيم

کتاب "راه کارهای مقابله با جنگ تمام عیار اقتصادی" کتابی نسبتاً جامع در موضوع خود است که در شرایط تشدید جنگ اقتصادی و جنگ روانی دشمنان سرسخت ملت شجاع، مقاوم و استکبارستیز و خستگی ناپذیر ایران عزیز و در چهل سالگی انقلاب شکوهمند اسلامی ایران با رهبری امام خمینی رضوان الله علیه و خلف صالح ایشان، آیت الله العظمی خامنه‌ای حفظه الله تعالی و ایشار ملت بزرگ ایران با تقدیم شهدای بسیار و جانبازان سرافراز فراوان، اکنون به زیور طبع آراسته می‌شود.

گرچه در طول سالیان متمادی رهبر حکیم و فرزانه انقلاب اسلامی در ابلاغ سیاست‌های اقتصادی و نام گذاری چندین سال با عناوین اقتصادی رهنمودهای روشنی دادند و با تبیین سیاست‌ها از جمله اقتصاد مقاومتی و توضیح نام‌های سالانه و تاکید و مطالبه درصدد پیشگیری از بروز اوضاع و شرایط کنونی برآمدند، اما گوش مجریان، این سیاست‌ها و تدابیر را نشنیده

گرفت و اکنون ملت عزیز ایران اسلامی دچار تنگناها و سختی‌های ناشی از این بی‌عملی‌ها شده‌اند ولی باید همچون دوران دفاع مقدس دشواری‌ها را تحمل کنند و تهدیدها را به فرصت تبدیل سازند.

این اثر ارزشمند با تحلیلی دقیق، درست و نسبتاً جامع از شرایط جنگ تمام عیار اقتصادی راهکارهای برون‌رفت از این شرایط را در اختیار برنامه‌ریزان و مدیران کشور قرار می‌دهد.

این راهکارها در سه فصل: شامل راهکارهای اقتصادی، سیاسی و فرهنگی است. امید است نویسندگان محترم این کتاب در درگاه خداوند ماجور باشند که وظیفه علمی خود را در این جنگ تحمیلی جدید انجام داده‌اند، انتظار می‌رود این اثر مورد بهره‌برداری برنامه‌ریزان و مجریان دستگاه‌های دولت به تناسب قرار گیرد و آثار مبارک آن جنگ دشمن را دفع کند و علی‌الله توکلنا و الیه انبنا و الیه المصیر.

غلامرضا مصباحی مقدم - استاد دانشگاه امام صادق (ع) ۹۷/۱۰/۱۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کتاب راه کارها مضامین با جنب تمام عیار اقتصاد را که بی شک جامع دربرمی گیرد
در شرایط تشدید بحران اقتصاد و بحران روحی و روانی دشمنان سرسخت ملت شیعی، معاد
و استکبار ستیز و دشمنی ناپذیر ایران عزیز و در چهل سالگی انقلاب سگده همة اسلامی ایران
با رهبر انام عینی و فرمان الله جل و علّت صلوات الله علیه آية الله العظمی خاتمة اختلاف الله
تعالی و ایشار ملت بزرگ ایران با تقدیم بشمار بسیار و جایایان سرافراز و روان، التزم
طبیع آراسته می شود.

مقدمه در طول سالهای قمار در رهبر حکیم و فرزانه انقلاب اسلامی در ابلاغ سیاستها اقتصاد
و نظامی که از پیشین سال با عناوین اقتصاد در رهبرها روشنی دادند و با تعیین سیاستها
از جمله اقتصاد معاد و توضیح تمامها سالانه و تألیف و مطالبه در همدیگر از بروز
اوضاع شرایط کنونی بر آید، اما گوش بفرمان این سیاستها و تدابیر است که گشت
و اکنون ملت عزیز ایران اسلامی دچار مشکلات و سختیها ناشی از این بی عملیها
شده اند و بی پایه چگونگی دوران رفاه مقدس و شوارها را تحمل کنند و تدبیرها را به
فرصت تبدیل سازند.

این اسرار نهفته با محملی دقیق، درست و جنبها جامع از شرایط جنب تمام عیار
اقتصاد راه کارها بدون رقت از این شرایط را در اختیار بر نامه و زبان ویدیران
گشود و قراری دهد.

این راه کارها در سه فصل شامل راه کارها اقتصاد سیاسی و فرهنگی است
امید است نویسنده گان محترم این کتاب در درگاه معاد شایسته که
وظیفه علی خود را در این جنب تمامی جدید انجام داده اند، استغفار و رود این امر
مردم دهر بردار بر نامه و زبان و مجریان دشمنها دولت به شایسته و انصاف آمار
مبارک آن جنب دشمن را دفع کند و علی الله توکلنا و الیه انبنا و الیه المیر
تلا عرضا مضامین مقدم - است در انشاء انام صادق علیه السلام